کاروکارگر
WWW.KARAVAKARGAR.IR
دوشنبه ۲۳ شهریور ۱۴۰۵
۲ ربیع الثانی ۱۴۴۸
۱۴ سپتامبر ۲۰۲۶
سال سی و ششم ـ شماره ۱۰۱۳۳

مالیات

مهلت نهایی اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی اعلام شد

سازمان امور مالیاتی کشور اعلام کرد اشخاص حقوقی تا پایان روز ۳۱ شهریورماه فرصت دارند اظهارنامه مالیاتی عملکرد سال ۱۴۰۴ خود را ارائه و مالیات متعلق را پرداخت کنند؛ این مهلت تمدید نخواهد شد.

سازمان امور مالیاتی کشور با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: مهلت قانونی ارائه اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی که بر اساس قانون مالیات‌های مستقیم تا پایان تیرماه تعیین شده است، امسال در راستای تکریم مودیان و با توجه به شرایط حاکم بر کشور، پس از پیگیری‌های سازمان امور مالیاتی و تصویب مراجع ذی‌صلاح، تا پایان شهریورماه تمدید شده بود. بر اساس این اطلاعیه، با مجوز اخذشده از مراجع ذی‌صلاح، اشخاص حقوقی تا پایان شهریورماه فرصت دارند نسبت به ارائه اظهارنامه مالیاتی و پرداخت مالیات متعلق به عملکرد سال ۱۴۰۴ اقدام کنند.سازمان امور مالیاتی تاکید کرده است که ۳۱ شهریورماه آخرین فرصت قانونی برای انجام این تکلیف مالیاتی است و تاکنون مجوزی برای تمدید مجدد این مهلت صادر نشده است.در این اطلاعیه همچنین هرگونه گمانه‌زنی یا شایعه درباره احتمال تمدید مهلت ارائه اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی، بی‌اساس اعلام شده و از مودیان خواسته شده است انجام تکالیف مالیاتی خود را به ساعات پایانی مهلت مقرر موکول نکنند

راغفر با تشریح پیامدهای تکرارسیاست‌های ارزی:

دولت‌ها با تضعیف پول ملی، انتظارات تورمی را تشدید کرده‌اند

حسین راغفر، اقتصاددان، با بیان اینکه ریشه اصلی تورم در ایران به کسری بودجه دولت‌ها بازمی‌گردد، گفت: تکرار سیاست تضعیف پول ملی و افزایش قیمت ارز و حامل‌های انرژی، انتظارات تورمی را در جامعه تشدید کرده است.

حسین راغفر در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: ریشه اصلی تورم در ایران را باید در کسری بودجه دولت‌ها جست‌وجو کرد. به‌ویژه پس از جنگ هشت‌ساله، افزایش قیمت ارز و حامل‌های انرژی به یکی از روش‌های دولت‌ها برای کاهش کسری بودجه تبدیل شده است، چراکه بخش قابل توجهی از درآمدهای ارزی کشور از محل فروش نفت، گاز و منابع طبیعی تأمین می‌شود.

وی افزود: از سوی دیگر، تکرار سیاست تضعیف پول ملی از سوی دولت‌ها، انتظارات تورمی را در جامعه افزایش داده است. مردم این تصور را پیدا کرده‌اند که دولت‌ها ظاهرا راه‌حل دیگری برای مقابله با کسری بودجه نمی‌شناسند و هر سال به سریع‌ترین و ساده‌ترین روش برای تامین مالی و جبران کسری بودجه متوسل می‌شوند. یک سال افزایش قیمت ارز اتفاق می‌افتد و سال بعد نیز با کسری بودجه مواجه هستیم و دولت یا به افزایش قیمت ارز متوسل می‌شود یا قیمت

حامل‌های انرژی را افزایش می‌دهد. در واقع، دولت‌ها به جای استفاده از بهترین روش‌های تأمین مالی، از بدترین روش‌ها استفاده کرده‌اند.

راغفر با بیان اینکه حتی استقراض از بانک مرکزی نیز به نظر می‌رسد از افزایش قیمت ارز بهتر باشد، گفت: ناتوانی دولت‌ها در تامین هزینه‌های بخش عمومی از روش‌های مناسب‌تر، یکی از مشکلات اساسی اقتصاد کشور است.

استفاده از تجربه کشورهای شرق آسیا

این اقتصاددان با اشاره به تجربه برخی کشورها در تامین مالی سرمایه‌گذاری‌های عمومی اظهار کرد: کشورهای مختلف روش‌های دیگری را برای تامین مالی سرمایه‌گذاری‌ها دنبال کرده‌اند و در این زمینه موفق بوده‌اند. برای نمونه، ژاپن از روشی استفاده کرده که از آن به عنوان «اعطای اعتباری» یاد می‌شود و در ادبیات انگلیسی از آن با عنوان «پنجره راهنما» نام برده می‌شود.راغفر ادامه داد: در این روش، منابع مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری تأمین مالی می‌شود و بخش عمومی از این طریق به مبالغ بسیار بزرگی از اعتبارات مورد نیاز خود دسترسی پیدا می‌کند. کشورهای ژاپن، کره، چین و دیگر کشورهای شرق آسیا از چنین روش‌هایی استفاده کرده‌اند، اما تعجب‌آور است که این ظرفیت در کشور ما مورد استفاده قرار نمی‌گیرد.

وی البته استفاده از این روش را نیازمند فراهم بودن شرایط مناسب دانست و گفت: یکی از الزامات آن، خروج نهادهای قدرت از اقتصاد کشور است، چراکه حضور این نهادها می‌تواند در فرآیند تامین مالی اقتصاد اختلال ایجاد کند.

ضرورت هدایت سرمایه‌های مردم به سمت تولید

راغفر همچنین بر ضرورت هدایت سرمایه‌های مردم به سمت فعالیت‌های مولد و سودآور تاکید کرد و گفت: این کار می‌تواند از طریق تامین مالی خرد و جمعی انجام شود، مشروط بر اینکه دولت سازوکارهای لازم برای تضمین امنیت سرمایه‌های مردم را فراهم کند. تامین مالی جمعی می‌تواند برای بسیاری از فعالیت‌های کوچک و متوسط مورد استفاده قرار گیرد و حتی برای صنایع نوظهور که در مراحل ابتدایی فعالیت خود قرار دارند، بسیار سودآور باشد و امکان تامین مالی آنها را فراهم کند.

این اقتصاددان در ادامه درباره چرایی شکل‌گیری انتظارات تورمی در جامعه گفت: سؤال این است که چرا مردم انتظارات تورمی دارند؟ دلیل آن این است که رفتار دولت‌ها، صرف‌نظر از اینکه چه دولتی بر سر کار بوده، در بسیاری از موارد تکرار همان سیاست‌های نادرست بوده است. به نظر می‌رسد اراده‌ای فراتر از دولت‌ها عملاً وجود داشته که منابع و فعالیت‌های اقتصادی را به سمت و سویی غیر از منافع مردم هدایت کرده است. نقش الیگارش‌ها و مافیاهای اقتصادی در کشور در این زمینه قابل توجه است و این گروه‌ها حضور بسیار پررنگی در اقتصاد پیدا کرده‌اند.

بالغ بر ۱۲ میلیارد دلار به واردات خودروهای جدید اختصاص دادند

وی با اشاره به برخی مصارف ارزی کشور و صرف‌نظر از اینکه چه دولتی بر سر کار بوده باشد گفت: دولت‌ها پس از انجام اقدامات نادرست، به جای پرهیز از تکرار آن روش‌ها، به توجیه تصمیمات خود می‌پردازند. ظرفیت استفاده از روش‌های جایگزین برای تامین مالی دولت وجود دارد. می‌توان به جای افزایش قیمت ارز، روش‌های دیگری را برای تامین مالی دولت‌ها جایگزین کرد، اما این کار حتما به انضباط مالی دولت‌ها نیاز دارد.

انضباط مالی؛ پیش‌شرط کنترل انتظارات تورمی

این اقتصاددان تصریح کرد: اگر قرار باشد دولت‌ها بی‌انضباطی مالی داشته باشند و کسب درآمد به هر شکلی را بر منافع مردم ترجیح دهند، این پدیده متداول خواهد شد و خود به یکی از عوامل اصلی شکل‌گیری انتظارات تورمی تبدیل می‌شود. نتیجه چنین وضعیتی این است که مردم اعتماد خود را به عملکرد دولت‌ها از دست می‌دهند.

جنگ و تحریم بی‌تأثیر نیستند اما عامل اصلی تورم نیستند

وی در پاسخ به این پرسش که تحریم‌ها و جنگ چه نقشی در تورم و انتظارات تورمی دارند؟ گفت: قطعا جنگ و تجاوز خارجی به کشور بر انتظارات جامعه، سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی تاثیر منفی دارد. همچنین جنگ می‌تواند هزینه‌های سنگینی بر زیرساخت‌های تولیدی، حمل‌ونقل، ارتباطات، مسکن مردم و زیرساخت‌های اداری کشور تحمیل کند و از این جهت در ایجاد تورم بی‌تاثیر نیست. تورمی که در کشور وجود دارد، بخش عمده و قابل توجهی محصول سیاست‌های غلط است.

این اقتصاددان از «آزادسازی‌ها، خصوصی‌سازی‌ها و افزایش قیمت حامل‌های انرژی» به عنوان بخشی از این سیاست‌ها نام برد و گفت: این آزادسازی قیمت‌ها در شرایط جنگی در حال انجام است و در تاریخ ایران سابقه‌ای برای چنین خصوصی‌سازی‌هایی در زمان جنگ نمی‌شناسیم. خصوصی‌سازی همچنان در دستور کار قرار دارد. اکنون رئیس‌جمهور به سازمان تامین اجتماعی دستور می‌دهد بیمارستان‌ها را واگذار کند و خدمات را خریداری کند. من نسبت به این موضوع نقد دارم، چراکه این منابع متعلق به مردم است و مردم سرمایه‌گذاری کرده‌اند و این سرمایه به بیمارستان تبدیل شده است.

راغفر گفت: این بیمارستان‌ها در مقایسه با بسیاری از دستگاه‌های دولتی و سایر خدمات موجود، خدمات سلامت مناسبی را به بیمه‌شدگان خود ارائه می‌کنند؛ منابعی که با پول بیمه‌گذاران و به عنوان یک سرمایه بین‌نسلی ایجاد شده است. بنابراین توصیه به واگذاری آنها به بخش خصوصی و خرید خدمات از بخش خصوصی، در واقع نوعی خصوصی‌سازی است، صرف‌نظر از سایر اقداماتی که در این زمینه انجام شده است. آزادسازی‌ها وضعیت معیشتی مردم را تحت تاثیر قرار می‌دهند.

بورس کانال ۷/۳میلیون واحد را فتح کرد

بازار سرمایه در دومین روز هفته نیز به روند صعودی خود ادامه داد و شاخص کل بورس تهران با رشد بیش از ۱۵۳ هزار واحدی وارد کانال ۷.۴ میلیون واحد شد؛ روندی که نشان می‌دهد تقاضا در بازار همچنان قدرتمند است و شاخص‌های اصلی بورس و فرابورس در مسیر ثبت رکوردهای جدید حرکت می‌کنند.

به گزارش ایسنا، شاخص کل بورس تهران در معاملات روز یکشنبه با رشد ۱۵۳ هزار و ۸۶۸ واحدی همراه شد و به کانال هفت میلیون و ۴۰۰ هزار واحد وارد شد. این میزان رشد در ادامه روند صعودی روزهای اخیر، بیانگر تداوم برتری تقاضا نسبت به عرضه در کلیت بازار است.

در کنار شاخص کل، شاخص کل هم‌وزن نیز با رشد حدود ۳۰ هزار واحدی به کانال دو میلیون واحد وارد شد. رشد هم‌زمان شاخص کل و هم‌وزن را می‌توان نشانه‌ای از گسترده‌تر بودن جریان صعودی بازار دانست؛ به این معنا که افزایش قیمت‌ها تنها به چند نماد بزرگ و شاخص‌ساز محدود نمانده و بخشی از نمادهای کوچک‌تر و متوسط نیز در روند صعودی مشارکت داشته‌اند.

از سوی دیگر، حجم معاملات نیز در سطح قابل توجهی قرار داشت و معامله‌گران بیش از یک میلیون و ۱۶۵ هزار فقره معامله را در بازار به ثبت رساندند. ارزش معاملات نیز با افزایش قابل توجه نسبت به روز شنبه، از ۶۱ هزار میلیارد تومان (۶۱ همت) عبور کرد که می‌تواند نشان‌دهنده افزایش گردش نقدینگی در بازار و تداوم حضور فعال معامله‌گران باشد.در معاملات دیروز، نمادهای فملی، فارس، شبندر، فولاد، شپنا، شستا و تابان از نمادهای اثرگذار بر شاخص بورس تهران بودند. حضور نمادهای بزرگ فلزی، پالایشی و هلدینگ‌ها در میان نمادهای اثرگذار، نقش صنایع بزرگ در ادامه حرکت شاخص کل را نشان می‌دهد.در فرابورس ایران نیز روند معاملات صعودی بود و شاخص این بازار با رشد ۹۷۲ واحدی به رقم ۵۷ هزار و ۲۵۴ واحد رسید. همچنین ۶۲۵ هزار و ۵۴۵ معامله در فرابورس انجام شد. در این بازار نیز نمادهای کگهر، مارون، آریا، ومپنا، شرانل، هرمز و آریان بیشترین اثر را بر روند شاخص فرابورس داشتند.مجموع این تحولات نشان می‌دهد بازار سرمایه در معاملات روز یکشنبه همچنان در فاز صعودی قرار داشته و ورود شاخص کل به کانال ۷.۴ میلیون واحد، در کنار رشد شاخص هم‌وزن و افزایش ارزش معاملات، از تداوم قدرت تقاضاحکایت دارد. با این حال، تداوم این روند در روزهای آینده به میزان ورود نقدینگی، رفتار معامله‌گران در سطوح جدید قیمتی و توان بازار برای حفظ ارزش معاملات بالا بستگی خواهد داشت.

صندوق‌های ارزی؛ به تنهایی قادر به کاهش پایدار نرخ ارز نیستند

رحیم پازوکی، کارشناس ارزی، با تأکید بر ضرورت ایجاد ابزارهای مالی قابل اعتماد برای جذب ارزهای خانگی گفت: صندوق‌های سرمایه‌گذاری ارزی با درآمد ثابت می‌توانند بخشی از تقاضای احتیاطی بازار غیررسمی را کاهش دهند، اما به‌تنهایی قادر به کنترل یا کاهش پایدار نرخ ارز نیستند.

رحیم پازوکی در گفت‌وگو با مهر، تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری ارزی با درآمد ثابت را یکی از راهکارهای سامان‌دهی منابع ارزی مردم دانست و اظهار کرد: بخشی از ارز کشور به‌صورت اسکناس در منازل، صندوق‌های شخصی و خارج از چرخه رسمی اقتصاد نگهداری می‌شود. اگر ابزار مالی شفاف، قابل اعتماد و نقدشونده‌ای ایجاد شود، می‌توان این منابع را به جای نگهداری در خانه، به سمت سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های مولد اقتصادی هدایت کرد.

وی افزود: بسیاری از مردم ارز را با هدف سوداگری خریداری نمی‌کنند، بلکه آن را ابزاری برای حفظ ارزش دارایی خود در برابر تورم و کاهش قدرت خرید ریال می‌دانند. بنابراین، ایجاد صندوق‌های ارزی می‌تواند میان پس‌اندازهای ارزی مردم و نیازهای ارزی بخش‌های تولیدی، از جمله نفت، گاز، پتروشیمی، معدن و زیرساخت، ارتباط ایجاد کند.این کارشناس ارزی ادامه داد: صندوق‌های درآمد ثابت ارزی می‌توانند منابع جذب‌شده را در دارایی‌هایی مانند اوراق ارزی، گواهی‌های سپرده ارزی و طرح‌های دارای درآمد صادراتی سرمایه‌گذاری کنند. البته موفقیت این صندوق‌ها بیش از هر چیز به اعتماد عمومی وابسته است.

پازوکی با اشاره به تجربه سپرده‌های ارزی در سال‌های گذشته گفت: برخی سپرده‌گذاران در زمان بازپرداخت، به جای دریافت ارز، معادل ریالی سپرده خود را با نرخ‌های رسمی دریافت کردند و این تجربه همچنان در ذهن مردم باقی مانده است.وی تأکید کرد: اگر قرار است صندوق ارزی مورد استقبال قرار گیرد، سرمایه‌گذار باید اطمینان داشته باشد که هنگام سررسید یا ابطال واحدها، اصل سرمایه و سود خود را به همان ارز دریافت می‌کند. ممنوعیت تسویه ریالی در مقررات اقدام مثبتی است، اما اجرای دقیق آن اهمیت بیشتری دارد.این کارشناس ارزی همچنین شفافیت در اساسنامه و امیدنامه صندوق را ضروری دانست و گفت: باید مشخص باشد سرمایه‌گذاری که اسکناس تحویل داده، چگونه اسکناس دریافت می‌کند و در صورت ورود منابع از طریق حواله، فرآیند بازپرداخت یا انتقال ارزی چگونه خواهد بود. همچنین رکن ضامن باید توان واقعی ایفای تعهدات خود را داشته باشد.پازوکی درباره تأثیر این صندوق‌ها بر بازار غیررسمی ارز اظهار کرد: صندوق‌های ارزی به‌تنهایی نمی‌توانند نرخ ارز را کنترل کنند، اما در صورت ارائه بازدهی مناسب، نقدشوندگی واقعی و تضمین بازپرداخت ارزی، می‌توانند بخشی از تقاضای احتیاطی بازار آزاد را به بستر رسمی منتقل کنند.

وی تصریح کرد: کنترل پایدار بازار ارز نیازمند اصلاحات عمیق در بودجه، نظام بانکی، رشد نقدینگی، سیاست تجاری و روابط اقتصادی خارجی است. آزمون واقعی صندوق‌های ارزی نیز زمانی خواهد بود که در شرایط بحرانی، موجی از ابطال شکل بگیرد؛ اگر سرمایه‌گذاران در آن زمان اصل و سود خود را به‌موقع و به همان ارز دریافت کنند، اعتماد عمومی تقویت خواهد شد.

رشد واقعی تراکنش‌های شاپرک در مرداد ۱۴۰۵ فقط ۲.۵ درصد بود

تورم سبد خرید مردم را کوچک‌تر کرد

رشد ۹۳ درصدی ارزش تراکنش‌های شاپرک در مردادماه در نگاه نخست از افزایش چشمگیر پرداخت‌ها حکایت دارد، اما با حذف اثر تورم، رشد واقعی پرداخت‌ها تنها ۲.۵ درصد بوده است. کاهش ۱.۳ درصدی ارزش حقیقی هر تراکنش نیز نشان می‌دهد تورم و فشار بر قدرت خرید، اندازه خریدهای مردم را کوچک‌تر کرده است. با این حال، بررسی نوع پرداخت تصویر متفاوتی ارائه می‌دهد؛ در حالی که ارزش حقیقی هر خرید کارت‌خوانی کاهش یافته، ارزش خریدهای اینترنتی افزایش داشته است؛ نشانه‌ای از اینکه در کنار کوچک‌تر شدن خریدهای روزمره، الگوی مصرف و شیوه خرید نیز در حال تغییر است.

به گزارش اکوایران، یکی از آمارهای مهم اقتصادی که به‌صورت ماهانه به‌روزرسانی می‌شود، آمارهای شبکه شاپرک است. شاپرک همان شبکه پرداخت بانکی است که در زندگی روزمره، از طریق کارت‌خوان‌ها و خریدهای اینترنتی از آن استفاده می‌کنیم. بنابراین، تعداد و ارزش تراکنش‌هایی که در این شبکه انجام می‌شود، می‌تواند تصویری از وضعیت پرداخت و بخشی از الگوی مصرف ایرانیان در هر ماه ارائه دهد.

رشد ۹۳ درصدی ارزش تراکنش‌ها؛ اما واقعاً چقدر بیشتر خرج کرده‌ایم؟

آمار مردادماه شاپرک به‌تازگی منتشر شده است. طبق اعلام شاپرک، در میانه تابستان بیش از ۴ میلیارد و ۶۵۰ میلیون تراکنش در این شبکه انجام شده که ارزش آنها به بیش از ۳ هزار و ۶۵۴ همت رسیده است. از آنجا که اقتصاد ایران با تورم مواجه است، طبیعی است که ارزش اسمی این تراکنش‌ها نسبت به گذشته افزایش پیدا کرده باشد. اما اگر اثر تورم را از این ارقام حذف کنیم، تصویر تا حدی متفاوت خواهد بود.

مصرف حقیقی در شبکه شاپرک فقط ۲/۵ درصد بیشتر شده است

برای درک بهتر موضوع، کافی است یک مقایسه ساده داشته باشیم. آمارها نشان می‌دهند ارزش تراکنش‌ها در مرداد امسال نسبت به مرداد سال گذشته ۹۳ درصد افزایش یافته است، اما با خنثی کردن اثر تورم، مشخص می‌شود که ارزش حقیقی تراکنش‌ها تنها ۲.۵ درصد بیشتر شده است.

به بیان دیگر، ارزش حقیقی پرداخت‌های ثبت‌شده در شبکه شاپرک در مرداد امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۲.۵ درصد افزایش داشته و این رشد بسیار کمتر از رشد ۹۳ درصدی ارزش اسمی تراکنش‌ها بوده است.

یکی دیگر از نکاتی که می‌توان از آمارهای شاپرک استخراج کرد، تغییر ارزش هر تراکنش نسبت به گذشته است؛ به عبارت دیگر، می‌توان بررسی کرد که ارزش واقعی پرداخت در هر بار کارت کشیدن یا خرید اینترنتی نسبت به سال قبل افزایش پیدا کرده یا کاهش یافته است.

ارزش حقیقی هر تراکنش در مرداد کاهش یافت

برای این منظور باید به رشد نقطه‌به‌نقطه ارزش حقیقی هر تراکنش توجه کرد. طبق محاسبات ما در اکوایران، ارزش حقیقی هر تراکنشی که ایرانیان در مرداد امسال انجام داده‌اند، به‌طور متوسط حدود ۱.۳ درصد کمتر از تراکنشی بوده که در مرداد سال گذشته انجام می‌دادند.البته با بررسی روند این شاخص، مشاهده می‌شود که ارزش حقیقی هر تراکنش نسبت به دوره جنگ به‌طور محسوسی افزایش یافته است، اما با وجود این، متوسط ارزش حقیقی هر پرداخت هنوز نسبت به مرداد سال گذشته پایین‌تر است.تا اینجا تصویری کلی از وضعیت پرداخت‌ها و ارزش حقیقی آنها داشتیم. از اینجا به بعد، به نحوه انجام تراکنش‌ها می‌پردازیم. شبکه پرداخت شاپرک روش‌های مختلف پرداخت، از جمله خرید اینترنتی، کارت‌خوان‌های فروشگاهی و استفاده از کدهای USSD را شامل می‌شود که روش آخر سهم بسیار ناچیزی دارد.

کارت‌خوان‌ها همچنان پیشتاز تعداد تراکنش‌ها هستند

در مرداد امسال، تعداد کل تراکنش‌های انجام‌شده از طریق کارت‌خوان‌های فروشگاهی به حدود ۴ میلیارد مورد رسیده که حدود ۳ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل است. در مقابل، تعداد تراکنش‌های اینترنتی تنها ۲۷۳ میلیون مورد بوده که نسبت به مرداد سال گذشته ۳.۴ درصد کاهش داشته است. بنابراین در نگاه اول، به نظر می‌رسد کارت‌خوان‌های فروشگاهی از نظر تعداد تراکنش‌های شاپرک سهم غالب را در اختیار دارند.

خرید اینترنتی؛ تراکنش کمتر، مبالغ بزرگ‌تر

از نظر مبلغ نیز تصویر تقریباً مشابه است. ارزش تراکنش‌های کارت‌خوان‌های فروشگاهی با رشد ۲.۳ درصدی به ۲ هزار و ۷۷۶ همت رسیده است. ارزش کل تراکنش‌های اینترنتی نیز با روندی صعودی به ۸۶۰ همت افزایش یافته است.

اما با تقسیم ارزش تراکنش‌ها بر تعداد آنها و بررسی ارزش متوسط هر خرید در این دو پایانه، تصویر متفاوتی به دست می‌آید.

هر خرید اینترنتی بیش از ۳ میلیون تومان ارزش داشت

کارت‌خوان‌های فروشگاهی تراکنش‌های بیشتری داشته‌اند و ارزش کل تراکنش‌های آنها نیز بالاتر بوده است، اما ارزش هر تراکنش در این پایانه‌ها تنها حدود ۶۸۹ هزار تومان بوده است. برای مقایسه، ارزش هر تراکنش کارت‌خوانی در مرداد سال گذشته، به قیمت‌های امروز، معادل ۶۹۳ هزار تومان بوده است. بنابراین ارزش حقیقی هر تراکنش کارت‌خوانی در مرداد امسال به‌طور متوسط ۰.۶ درصد کاهش یافته است.

جالب‌تر اینکه برخلاف انتظار، مبلغ هر تراکنش در خریدهای اینترنتی به‌مراتب بالاتر بوده و به ۳ میلیون و ۱۵۵ هزار تومان رسیده است. به این معنا که هر خریدی که مردم در مرداد امسال از طریق پایانه‌های اینترنتی انجام داده‌اند، به‌طور متوسط ۳ میلیون و ۱۵۵ هزار تومان ارزش داشته است. برای مقایسه، ارزش هر تراکنش اینترنتی در مرداد سال گذشته، به قیمت‌های امروز، معادل ۲ میلیون و ۹۹۳ هزار تومان بوده است؛ یعنی ارزش حقیقی هر تراکنش اینترنتی افزایش یافته است.

پس اگر بخواهیم آمارهای شاپرک در سال جاری را جمع‌بندی کنیم، باید بگوییم که به‌طور کلی ارزش حقیقی هر پرداخت در مرداد امسال کمتر از مرداد سال گذشته بوده است. اما بررسی این آمار به تفکیک شیوه پرداخت نشان می‌دهد که ارزش حقیقی هر تراکنش اینترنتی افزایش یافته، در حالی که ارزش حقیقی تراکنش‌های کارت‌خوان‌های فروشگاهی کاهش داشته است. بنابراین، مردم در خریدهای اینترنتی به‌طور متوسط مبالغ بیشتری پرداخت کرده‌اند، اما پرداخت‌های کارت‌خوانی به‌طور متوسط ارزش حقیقی کمتری داشته‌اند.

مجید سلیمی با اشاره به تنگنای نقدینگی تولید

اعتبار زنجیره‌ای جایگزین بخشی از وام‌ها و تسهیلات کلان شود

تنگنای سرمایه در گردش یکی از مهم‌ترین مشکلات بنگاه‌های تولیدی است؛ اما پاسخ این مشکل الزاماً افزایش حجم تسهیلات نقدی نیست. مجید سلیمی، کارشناس اقتصادی معتقد است با حرکت از وام‌های نقدی منفرد به سمت تأمین مالی زنجیره‌ای، می‌توان اعتبار بانکی را مستقیماً به معاملات واقعی متصل کرد، نیاز بنگاه‌ها به نقدینگی را کاهش داد و از انحراف بخشی از منابع به بازارهای غیرمولد جلوگیری کرد.

مجید سلیمی، کارشناس اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس، در گفت‌وگو با مهر با اشاره به مشکلات بنگاه‌های تولیدی در تأمین سرمایه در گردش اظهار کرد: یکی از مسائل مهم در نظام تأمین مالی، نحوه تخصیص اعتبار است. در روش سنتی، هر بنگاه به‌صورت مستقل برای دریافت تسهیلات نقدی به بانک مراجعه می‌کند و منابع پس از پرداخت، در اختیار دریافت‌کننده قرار می‌گیرد. این شیوه اگرچه امکان تأمین مالی بنگاه را فراهم می‌کند، اما لزوماً به معنای آن نیست که منابع در تمام طول زنجیره تولید با بیشترین کارایی مورد استفاده قرار گیرند.

وی افزود: در چنین شرایطی، رصد مسیر مصرف تسهیلات دشوارتر است و این احتمال وجود دارد که بخشی از منابعی که با هدف تأمین سرمایه در گردش پرداخت شده‌اند، به جای خرید نهاده و تولید، وارد فعالیت‌های دیگری مانند خرید دارایی، ارز یا طلا شوند.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: تأمین مالی زنجیره‌ای می‌تواند این رابطه را تغییر دهد. در این مدل، اعتبار بانکی به یک معامله واقعی و مشخص در زنجیره تولید متصل می‌شود و ابزارهایی مانند اوراق گام و برات الکترونیک می‌توانند در این فرآیند مورد استفاده قرار گیرند.

به گفته سلیمی، در این روش به جای آنکه در هر مرحله از زنجیره، وجه نقد مستقلی به حساب یک بنگاه واریز شود، یک اعتبار مشخص در ارتباط با معامله تجاری ایجاد می‌شود و می‌تواند میان حلقه‌های مختلف زنجیره انتقال پیدا کند.

وی تصریح کرد: اهمیت این سازوکار در آن است که اعتبار می‌تواند بدون آنکه در هر مرحله به پول نقد تبدیل شود، تعهدات میان بنگاه‌ها را پوشش دهد. در نتیجه، یک واحد اعتبار می‌تواند در طول یک زنجیره چندین معامله واقعی را پشتیبانی کند.

سلیمی برای توضیح این موضوع به یک مثال فرضی اشاره کرد و گفت: فرض کنید یک زنجیره تولیدی از چهار حلقه تشکیل شده و هر حلقه برای سرمایه در گردش به ۱۰۰ میلیارد تومان نیاز دارد. در مدل سنتی، ممکن است برای هر حلقه تسهیلات نقدی جداگانه‌ای در نظر گرفته شود؛ اما در مدل زنجیره‌ای، در شرایطی که اعتبار قابلیت انتقال میان حلقه‌ها را داشته باشد، می‌توان یک اعتبار ۱۰۰ میلیارد تومانی را در طول زنجیره گردش داد و با همان اعتبار، چند معامله متوالی را پوشش داد.

وی تأکید کرد: این مثال به معنای آن نیست که یک اعتبار ۱۰۰ میلیارد تومانی از نظر حسابداری یا منابع مالی، به‌طور واقعی ۴۰۰ میلیارد تومان پول ایجاد می‌کند؛ بلکه نشان می‌دهد کارایی معاملاتی اعتبار می‌تواند از حجم نقدینگی مورد نیاز برای انجام معاملات زنجیره‌ای بیشتر باشد.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به آثار این شیوه بر نظام بانکی گفت: مسئله اصلی در تأمین مالی زنجیره‌ای، افزایش کارایی منابع موجود است، نه صرفاً افزایش حجم منابع. اگر اعتبار به معامله واقعی متصل باشد، نیاز به پرداخت نقدی در هر مرحله کاهش پیدا می‌کند و بانک نیز می‌تواند رابطه میان اعتبار اعطاشده و فعالیت اقتصادی را بهتر رصد کند.

سلیمی افزود: این موضوع می‌تواند به کاهش فشار برای تأمین نقدینگی در بخش‌هایی از زنجیره کمک کند؛ هرچند میزان اثر آن بر پایه پولی، نقدینگی و تورم به نحوه اجرای ابزار، رفتار بانک‌ها، نحوه تسویه اوراق و شرایط کلی نظام بانکی بستگی دارد و نمی‌توان صرف استفاده از تأمین مالی زنجیره‌ای را به معنای حذف آثار پولی تسهیلات‌دانست.

وی یکی دیگر از مزیت‌های این مدل را امکان هدایت هدفمندتر اعتبار عنوان کرد و گفت: وقتی اعتبار در بستر یک فاکتور یا معامله واقعی ایجاد می‌شود و انتقال آن نیز در سامانه‌های رسمی قابل رصد است، امکان انحراف منابع نسبت به تسهیلات نقدی می‌تواند کاهش پیدا کند.

به گفته این کارشناس اقتصادی، هدف اصلی باید آن باشد که منابع بانکی به جای حرکت به سمت دارایی‌های غیرمولد، در خدمت خرید نهاده، تولید کالا و ارائه خدمات قرار گیرد.وی خاطرنشان کرد: البته تحقق این هدف به طراحی دقیق سامانه‌ها و نظارت بر اصالت معاملات وابسته است.اگر فاکتورهای صوری یا معاملات غیرواقعی وارد چرخه شوند، همین ابزار می‌تواند به جای افزایش شفافیت، زمینه ایجاد تعهدات مالی جدید را فراهم کند.سلیمی با تأکید بر اینکه تأمین مالی زنجیره‌ای نباید به معنای ایجاد اعتبار جدید و نامحدود باشد، گفت: اگر قرار است این ابزار به کنترل پیامدهای تورمی کمک کند، باید بخشی از آن در عمل جایگزین تسهیلات نقدی سنتی شود، نه اینکه صرفاً در کنار تسهیلات موجود به افزایش حجم اعتبار منجر شود.وی افزود: بانک‌ها و سیاست‌گذار پولی باید میان ظرفیت واقعی تولید، میزان اعتبار قابل تخصیص و توان بازپرداخت زنجیره‌های تولیدی تناسب ایجاد کنند. در غیر این صورت، افزایش بیش از ظرفیت اعتبار نیز می‌تواند خود به انباشت بدهی و مشکلات مالی در آینده منجر شود.

این کارشناس اقتصادی یکی از پیش‌شرط‌های موفقیت این مدل را تکمیل زیرساخت‌های اطلاعاتی دانست و اظهار کرد: برای آنکه تأمین مالی زنجیره‌ای به شکل مؤثر اجرا شود، اطلاعات مربوط به معاملات، فاکتورها، گردش تجاری و وضعیت مالی بنگاه‌ها باید تا حد امکان قابل تطبیق و اعتبارسنجی باشد.

وی گفت: اتصال سامانه‌های بانکی با سامانه‌های مالیاتی و تجاری می‌تواند به شناسایی معاملات واقعی کمک کند و ریسک صدور اعتبار در مقابل فعالیت‌های صوری را کاهش دهد.سلیمی همچنین بر ضرورت شکل‌گیری بازار ثانویه کارآمد برای ابزارهای تأمین مالی زنجیره‌ای تأکید کرد و گفت: بنگاهی که اعتبار خود را پیش از سررسید نیاز به نقد کردن دارد، باید بتواند با هزینه‌ای منطقی این کار را انجام دهد. در غیر این صورت، جذابیت ابزار برای بنگاه‌ها کاهش پیدا می‌کند.وی افزود: بنابراین سیاست‌گذار باید همزمان سه موضوع را مورد توجه قرار دهد: اصالت معامله، سقف اعتباری متناسب با ظرفیت تولید و امکان نقدشوندگی مناسب اوراق.